

AMAR L. 12 rep

Xeerarka shaqada ee caruurta aan qaan-gaarin.

MAAMULAHA WASAAYADA TALIYAANIGA

EE SOOMAALIA

MAAMULAHA

MARKUU ARKAY: dekereetada Madaxweynaha Jamhuuriyadda ee Taar. 9kii disember 1952.

L.2357;

MARKUU TIXGELIYEY: fursadda xaqijinta ballanqaadka caruurta xanaano wanaagsan ee ballaaran, oo badbaadineysa nolosha iyo caafimaadka xaqijineysana nolosha guud, si waafaqsan tilmaamaha siyaasad bulshadeedka ku qoran heshiiska xanaanada iyo mabaadi'da ku xusan heshiisyada caalamiga shaqada ee jira.

MARKUU ARKAY: Qod. 1aad ee xeer amar l. 28 rep taariikh 23 disember 1951;

MARKUU ARKAY: Qod. 4 aad ee baaqa mabaadi'da dastuuriga ku lifaaqan heshiiska xanaanada ee Jamhuuriyadda Soomaaliya ee hoos tagta Maamulka Taliyaaniga.

MARKUU ARKAY: Qod. 4 aad ee dekereetada Madaxweynaha Jamhuuriyadda Taariikh 9kii disembar 1952 l. 2357.

WUXUU AMRAYAA

DA'DA U OGGOLAASHAHA SHAQADA

Qod. 1

Shaqaaleyaasha, kuwa raacsan, ee nooc kasta, kuwa guud iyo gaar ahaaneyd, leh astaan shaqaalenimo iyo mid samafal- waxay hoos imaanayaan qodobbada amaradaan.

Qod.2

Marka laga reebo inaysan ku saabsanayn caruur uu ku shaqeystay xubin ka mid ah qoyska shaqooyin fudud leh dabeecad beero ama guri ama arday tababar shaqo ee wax dhqaale ah qaadaneyn, qofna ilmo yar yar ma shaqaaleyn karto shaqooyinka ku xusan qodobka 1aad hadduusan gaarin da'da 14 sano.

Xadkaas waxaa lagu xadiday da'da lala iyo tobantirka, marka ay ku saabsantahay shaqooyin fudud leh dabeecad guri, beero, ganacsi iyo warshad haddii aan la helin soo dhixgal is-hortaag waalidka ama xanaaneeyaha canuga, iyo marka laga reebo, kuwa la xeriira shaqooyinka fudud leh dabeecad warshad, oggolaashaha hordhaca ah ee xogħaya shaqada golaha.

Waxaa raacsan shaqooyinka fudud kuwa xilliyada ee miro gurashada iyo shaqshaqidda miraha, lagu fuliyey shirkadaha beeraha dhixxoda.

Qod. 3

Da'yarta ka hooseysa 14 sano, looma isticmaali karo shaqada maraakiibta dushooda, inta aan ka ahayn maraakiib dugsi oggolaaday maamulka ama maraakiib loogu isticmaalayo xubni ka tirsan qoyskooda qaadayo mas'uuliyadda isla caruurtaas.

Qod. 4

Da'da ugu yare e loo qaadan karo maraakiibta dushooda shaqada dab dhalinta dhuxusha iyo kalkaaliye dab dhaliye waxaa u degsan 18 sano.

Qod. 5

Si loo oggolaado hubinta isticmaalka xeerarka ku xusan Qod. 3aad iyo 4aad ee la soo sheegay taliyaha markabka waa inuu ku qoraa diiwaan gaar ah dadka oo dhan ee ka yar 18 sano da'dooda oo ka shaqeeya markabka dushiisa, iyadoo la tilmaamaya da'dooda iyo shaqadooda.

QAADISTA CULEYSKA

Qod. 6

Caruurta ka yar da'dooda 12 ilaa 18 sano, ka shaqeeya dhismooyinka ku xusan Qod. 1aad ma qaadi karaan, jiidi karaan iyo riixi karaan culeysyo haddii aysan ahayn ugu badnaan cabirka soo socda:

- a) Xamaaliga gacanta ama garabka:
ka yar 12 ilaa 13 sano 8 kg
ka yar 13 ilaa 16 sano 10 kg
ka yar 16 ilaa 18 sano 15 kg
- b) Xamaaliga gaari gacanka:
Ka yar 14 ilaa 16 sano 35 kg
Ka yar 16 ilaa 18 sano 45 kg
- c) Xamaaliga gaadiidyada 3 ama 4 lugood (gaari cadaadis leh)
ka yar 14 ilaa 16 sano 45kg
ka yar 16 ilaa 18 sano 60 kg

SHAOOYIN HALIS AH

Qod. 7

Dhamaan howlaha lagu fuliyey shuruudo halis ah ama caafimaad lahayn, ama u baahan xoog dheeraad ah ama waxqabad, da'da ugu yare e shaqo waxaa loo gooyey 18 sano.

Waxaa loola jeedaa howlaha halista leh:

- a) Shaqooyinka nadaafada iyo shaqooyinka matoorada iyo xubnaha isu gudbinta iyo gaadiidka socda;

- b) Shaqooyinka si loo dhaqaajiyo shaagaga dadban iyo kuwa taagan iyo shaqooyin keenaaya isticmaalka cesole iyo traneie;
- c) Shaqooyin leh wareega boorka iyo sharoot;
- d) Shaqooyin loo isticmaalaayo ama loo qabanaayo qaraxyo iyo wixii siyaado ah.

Qod. 8

Way reebantahay in loo isticmaalo shaqooyinka dhulka hoose ee macdanta iyo godadka da'yarta ka yar 18 sano, si looga soo saaro macdan, ha ahaato in waxqabadkan lagu fuliyey gacanta ama loo kaalmeystay qalab pneumatic.

Qod. 9

Way reebantahay in loo adeegsado da'yarta ka yar 16 sano shaqooyinka lagu fuliyo gaariyada duula ee dhismaha, dayactirka iyo nadaafada dhismooyinka.

SAACADAHA SHAQADA

Qod. 10

Sinna muddada shaqada caruurta kama badnaan karo siddeed saacadood maalinti. Maamulka wuu adooda, isla dekereetadiisa, maamulo muddada shaqada iyo qaybinta saacadaha shaqada ee caruurta da'doodu tahay, 14 sano, si loo siiyo iyaga fursad ku dhigtaan dugsiyo.

NASASHADA TODOBAADLAHA

Qod. 11

Nasashada toddobaadlaha caruurta da'dooda ka yartahay 18 sano waa inay leedahaay ugu yaraan 24 saac xiriir ah.

SHAQADA HABEENKII- NASASHO

Qod. 12

Caruurta da'dooda ka yartahay 18 sano looma adeegsan karo shaqooyinka habeenkii nasashadooda habeenkii iney leedahay waqtii xiriira ugu yaraan 11 saacadood, ka kooban inta u dhaxeysa 18^{ka} iyo 5ta aroornimo. Marka shaqada la laalo waqtiyada qaarkood maalin barked, waqtiga nasashada habeenkii wuxuu noqon kara, si gaar ah, ka yar 11 saac, haddii loo oggolaanaayo caruurta nasasho magdhaw maalinta oo dhan.

Qod. 13

Reebidda shaqo habeenkii laguma dabaqaayo kuwa dhammeystay sanooyinka 16, qaangaarada, warshadaha soo socda, shaqooyinkka laga maar maanka u ah xiriir shaqo maalin iyo habeen:

- a) Warshadaha sokorta;
- b) Dhalaalinta biraha;

- c) Warshadaha soo saarista iyo siinta awood koronto iyo warshado kale lagu tilmaamay dekereetada maamulaha, markuu dhegeystay sarkaalka dhexe ee shaqada.

Qod. 14

Reebida shaqada habeenkii laguma dabaqaayo kuwa gaaray da'da afar iyo tobant sano, marka ay jirto awood ka weyn ee hor-istaageysa waxqabad caadi ah ee shirkadda.

Xaaladdan shaqa bixiyaha waa inuu si deg deg ah u gaarsiyaa sarkaalka shaqada ee shaqada, isagoo tilmaamaya shuruudaha keenay awooda ka weyn tirade da'yarta shaqeysa, saacadaha shaqada loo adeegsado iyo muddada la malayn karo shaqada habeenkii.

Sidoo kale gaarsiiyaa marka xigta sarkaalka muddada dhammaadka shaqada habeenkii sarkaalka wuu soo rogi karaa xadidaada ama ganaaxid shaqada habeenkii qaraarka sharkaalka Gobolka waxaa ka furan cabasho loo qorto sarkaalka dhexe ee shaqada.

Qod. 15

Marka laga soot ago xeerarka qodobbada sare ku xusan ee 13 iyo 14, sarkaalka shaqada Gobolka wuxuu awood u leeyahay inuu oggolaado shaqada habeenkii dhallinta shaqeysa ee 14 ilaa 18 sano, marka ay jiraan daruufo gaar ahaan daran, markay danta guud ku jirto, ama marka ay shaqadaas lagu dabaqaayo walxaha cayriinka ah ama walxaha laga shaqeynaayo u nugulyihiin isbedel deg deg ah, marka ay arrintaas ay tahay lagama maarmaan in la badbaadiyo walxahaas khesaare si kale loo marayn Karin.

Sarkaalka Gobolka wuxuu kaloo maamuli karaa shaqada habeenkii ee isla caruurta xilliyada qaarkood ama soo noqnoqday, hadba sida dhaqanku yahay iyo caadooyinka diiniga ah.

MUSHAHAR

Qod. 16

Mushaharka ugu yare e caruurta ka yar 14 sano waa inaysan ahaanin si kastaba ka yar 50% ee shaqaalaha waaweyn ee isku midka yihiin darajada shaqada. Kuwa ka yar da'da 14 ilaa 18 sano, xadeyntan way gaaray ilaa 75%.

KORMEERKA SHAQAADA

Qod. 17

Shaqabixiyeyaasha waxay ku tilmaamayaan karteelka qof kasta ama xaashida mushahar bixinta da'da shaqaalaha dhallinyarada ah. Documentigaas waa inay mar kasta diyaar u yihiin sarkaalka shaqada Gobolka. Hubinta da'da waxay soconay marka la geeyo warqadda dhalashada ama, haddii la waayo, document uu soo saaro Qaaliga si waafaqsan qaabka loo dejiyey. Mararkii khilaafka dhasho canuga waxaa la marina baaris dhakhter.

U QALMID JIR AHAN- BAARIS DHAKHTARED

Qod. 18

Da'yarta looma qaadan karo shaqo haddii aysan u muuqan, saldhig warqad dhaqtareed la'aan, u qalmidooda isla shaqada.

Marka xigta iyo ilaa da'da 18 sano waa inay maraan ugu yaraan hal mar sannadkii-baaris caafimaad, si loo hubiyo u qalmidaas dhakhatiirta maamulka waa inay fuliyaan baarista caafimaad ayna bixiyaan si lacag la'aan ah caddeynta la soo sheegay.

Qod. 19

Sarkaalka shaqada Gobolka wuu weydiisan karaa baaris caafimaad hubin ah ee da'yar kasta si uu u xaqiijiyo u qalmidda shaqada loo isticmaalay. Haddii la hubiyey in shaqada ka tan badan tahay canuga sarkaalka shaqada Gobolka wuxuu amri karaa in shaqada laga ruqseeyo ama u dhiibo shaqo kale u dhiganta xaaladda jir ahaantiisa.

CIQAAB

Qod. 20

Cid kasta oo ka hortimaada xeerarka ku xusan xeerkana waxaa lagu ciqaaba ganaax ilaa So. 500 ama xarig ilaa saddex bilood. Haddii arrintu intaas ka culustahay laba ciqaab waa laysugu daraa.

Qod. 21

Maamulaha wuu awoodaa, dekereetadiisa, soo saaro qodobbo dhammeystir ah si loo fuliyo xeerkana.

Muqdishu, 28 Juun 1953

Maamulaha

E. Martino